Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi Mentor: doc. dr. sc. D. Horvatić

D. Leljak

PMF - Fizički odsjek Sveučilište u Zagrebu

January 31, 2016

gustoća lagranžijana:

$$\mathcal{L}_{\text{QCD}} = \sum_{q} \bar{\psi}_{q} (i\gamma^{\mu} D^{\mu} - m_{q}) \psi_{q} - \frac{1}{4} G_{a}^{\mu\nu} G_{a}^{\mu\nu}$$

$$G_{a}^{\mu\nu} = \partial^{\mu} A_{a}^{\nu} - \partial^{\nu} A_{a}^{\mu} + g f_{abc} A_{b}^{\mu} (x) A_{c}^{\nu}$$
(1)

• SU(3)_c
$$\rightarrow U = e^{-i\alpha_a t_a}$$

• [t_a, t_b] = $if_{abc}t_c$, gdje $t_a = \frac{\lambda_a}{2}$
• { $\gamma^{\mu}, \gamma^{\nu}$ } = $2\delta^{\mu\nu}$

neabelovska - baždarni bozoni nose naboj

Uvod

Integrali po putevima Dyson-Schwinger jednadžba Mase u vakuumu Mase na konačnoj temperaturi

QCD Kubične i kvartične interakcije

- naboj se renormalizira
- gluon nosi naboj \rightarrow asimptotska sloboda

• QED: abelovski ali $\alpha_{\rm em} = \frac{1}{137} \rightarrow \frac{1}{128}$ • QCD:

$$\alpha_{s}(Q^{2}) = \frac{\alpha_{s}(Q_{0}^{2})}{1 + B\alpha_{s}(Q_{0}^{2})\ln\left(\frac{Q^{2}}{Q_{0}^{2}}\right)}$$
$$B = \frac{11N_{c} - 2N_{f}}{12\pi}$$
(2)

• < 1 GeV
$$ightarrow lpha_{
m s} \sim {\it O}(1)$$

ヘロト 人間 とくほとくほとう

3

Uvod

Dyson-Schwinger jednadžba Mase u vakuumu

QCD Klizna konstanta vezanja

- visoke energije perturbativni režim
- niske energije neperturbativni režim

< ∃⇒

- $\widetilde{m}_u \approx \widetilde{m}_d$ reda veličine nekoliko MeV-a, \mathcal{M}_p oko 1 GeV \rightarrow zapravo posljedica neperturbativnosti
- konfinacija?

Leljak Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi

Funkcionalni integrali Osnove

- formulacija teorije polja preko integrala po putevima
- generirajući funkcional za QCD

$$\mathcal{Z}[\eta,\bar{\eta},J] = \int \mathcal{D}[\bar{\psi}\psi A] \exp\left[i \int d^4 x (\mathcal{L}_{\rm QCD} + \bar{\psi}\eta + \bar{\eta}\psi + J_{\mu}A_{\mu})\right]$$
(3)

nas zanima:

$$\langle 0|T\{\bar{\psi}(x_1)\psi(x_2)\}|0\rangle = \frac{(-i)^2}{\mathcal{Z}[0,0,0]} \frac{\delta^2 \mathcal{Z}[\eta,\bar{\eta},0]}{\delta\bar{\eta}(x_1)\delta(-\eta(x_2))}\Big|_{\bar{\eta}=\eta=0}$$

$$= iS_F(x_1-x_2)$$

$$(4)$$

- 4 同 5 - 4 回 5 - 4 回

Funkcionalni integrali

• Funkcionalni integrali imaju svojstvo:

$$\int \mathcal{D}[\phi] \frac{\delta}{\delta \phi} \equiv \mathbf{0} \tag{5}$$

- pametno se izabere funkcija i derivira $rac{\delta}{\delta ar{\psi}_q} rac{\delta}{\delta \psi_q}$
- prebacivanjem u impulsni prostor: Dyson Schwinger jednadžba za S_F(p)

$$S_q(p)^{-1} = ip \cdot \gamma + \widetilde{m}_q + \int \frac{\mathrm{d}^4 I}{(2\pi)^4} g^2 D_{\mu\nu}^{\mathrm{eff}}(p-I) \gamma_\mu \frac{\lambda^a}{2} S_q(I) \Gamma_\nu^a(I,p)$$
(6)

Dyson-Schwinger jednadžba Fermionski propagator

$$egin{aligned} S_q(p)^{-1} =& ip \cdot \gamma + \widetilde{m}_q + \int rac{\mathrm{d}^4 I}{(2\pi)^4} g^2 D^{\mathrm{eff}}_{\mu
u}(p-l) \gamma_\mu rac{\lambda^a}{2} S_q(l) \Gamma^a_
u(l,p) \ \Sigma_q \equiv \int rac{\mathrm{d}^4 I}{(2\pi)^4} g^2 D^{\mathrm{eff}}_{\mu
u}(p-l) \gamma_\mu rac{\lambda^a}{2} S_q(l) \Gamma^a_
u(l,p) \ S_0(p)^{-1} =& ip \cdot \gamma + \widetilde{m}_q \end{aligned}$$

Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi

프 🖌 🖌 프

Dyson-Schwinger jednadžba Fermionski propagator

- obučeni" propagator
- jednadžba je egzaktna, generacija mase eksplicitno u Σ_q
- perturbativno:

$$M_q(p^2)^{\text{pert}} \sim \widetilde{m}_q \left(1 - rac{lpha_s(p^2)}{\pi} \ln\left[rac{p^2}{\widetilde{m}_q^2}
ight] + ...
ight)$$
 (8)

odnosno, za $\widetilde{m}_q
ightarrow$ 0 i $M_q
ightarrow$ 0, nema smisla u kontekstu hardona

• DSE daje točno ponašanje (za $\widetilde{m}_q \rightarrow 0$ i $M_q \neq 0$), ali se poziva na obučeni verteks i obučeni gluonski propagator

ヘロト ヘアト ヘビト ヘビト

Dyson-Schwinger jednadžba Verteks, gluonski propagator

- $D_{\mu\nu}^{\text{eff}}(p-l)$ i $\Gamma_{\nu}^{a}(l,p)$ također zadovoljavaju svoje DSE
- kao pravilo, DSE za n-točkastu traži (n+1)-točkastu Greenovu funkciju
- beskonačni toranj funkcionalnih diferencijalnih jednadžbi

Dyson-Schwinger jednadžba Verteks, gluonski propagator

- moramo "rezati"
- rainbow ladder: $\Gamma^a_{\nu}(I, p) \rightarrow \frac{\lambda^a}{2} \gamma_{\nu}$
- funkcionalna ovisnost o impulsu \rightarrow model gluonskog propagatora

Dyson-Schwinger jednadžba Model gluonskog propagatora

- propagator se modelira
- konačne $T \rightarrow$ separabilni model
- $g^2 D_{\mu\nu}^{\text{eff}}(p-l) \rightarrow \delta_{\mu\nu} D(p^2, l^2, p \cdot l)$

•
$$D(p^2, l^2, p \cdot l) = D_0 \mathcal{F}_0(p^2) \mathcal{F}_0(l^2) + D_1 \mathcal{F}_1(p^2)(p \cdot l) \mathcal{F}_1(l^2)$$

•
$$\mathcal{F}_{0}(p^{2}) = \exp\left\{-\frac{p^{2}}{\Lambda_{0}^{2}}\right\} \text{ i } \mathcal{F}_{1}(p^{2}) = \exp\left\{-\frac{p^{2}}{\Lambda_{1}^{2}}\right\}$$

•
$$\Lambda_0 = 0.638 \text{GeV} \text{ i } \Lambda_1 = 0.772 \text{GeV}$$

•
$$D_0 = 638.8 \text{GeV}^{-2}$$
 i $D_1 = 784.6 \text{GeV}^{-4}$

Dyson-Schwinger jednadžba

U našem modelu:

$$\Sigma_{q} = \frac{4}{3} \int \frac{\mathrm{d}^{4} I}{(2\pi)^{4}} \left[D_{0} \mathcal{F}_{0}(p^{2}) \mathcal{F}_{0}(l^{2}) + D_{1} \mathcal{F}_{1}(p^{2})(p \cdot l) \mathcal{F}_{1}(l^{2}) \right] \gamma_{\mu} S_{q}(l) \gamma_{\mu}$$
(9)

- Nambu-Jona-Lasinio $D(p^2, l^2, p \cdot l) \rightarrow \frac{1}{(2\pi)^2} \frac{C}{\Lambda^2}$, 2008. Yoichiro Nambu i Nobelova nagrada za D χ SB
- Munczek-Nemirovsky $D(p^2, l^2, p \cdot l) \rightarrow \Lambda^2 \delta^4(p)$

Kiralna simetrija lagranžijana

kiralna stanja

$$\psi = P_L \psi + P_R \psi = \psi_L + \psi_R$$
$$P_L = \frac{1 - \gamma 5}{2} P_R = \frac{1 + \gamma 5}{2}$$
(10)

maseni dio lagranžijana kvari kiralnu simetriju

$$\mathcal{L}_m = m\bar{\psi}\psi \supset m(\bar{\psi}_L\psi_R + \bar{\psi}_R\psi_L)$$
(11)

- kako $\widetilde{m}_q \ll \mathcal{M}_p \rightarrow$ približna kiralna simetrija na skali hadrona
- slomljena *dinamički* ako je Σ_q dovoljno veliko

Leljak

ロトス値とくほとくほど

Općeniti oblik propagatora

$$S_{q}(p)^{-1} = i(p \cdot \gamma)A_{q}(p^{2}) + B_{q}(p^{2})$$

$$\Rightarrow S_{q}(p) = \frac{-i(p \cdot \gamma)A_{q}(p^{2}) + B_{q}(p^{2})}{p^{2}A_{q}^{2}(p^{2}) + B_{q}^{2}(p^{2})}$$
(12)

- $A_q(p^2) \approx 1$ pa usporedbom sa $S_0(p)^{-1} = ip \cdot \gamma + \widetilde{m}_q$ masom figurira $\mathcal{M}_q(p^2) = \frac{B_q(p^2)}{A_q(p^2)}$
- Ansatz za DSE

イロト イポト イヨト イヨト

1

Mase kvarkova Jednadžbe procjepa

$$ip \cdot \gamma A_{q}(p^{2}) + B_{q}(p^{2}) = ip \cdot \gamma + \widetilde{m}_{q} + \frac{4}{3} \int \frac{\mathrm{d}^{4} I}{(2\pi)^{4}} D(p^{2}, l^{2}, p \cdot l) \times \\ \times \frac{2i(l \cdot \gamma)A_{q}(l^{2}) + 4B_{q}(l^{2})}{l^{2}A_{q}^{2}(l^{2}) + B_{q}^{2}(l^{2})}$$
(13)

• jednadžbe procjepa \leftrightarrow Tr[neparan broj γ_{μ}]=0 i $p_{\mu}p_{\nu}\int d^{4}I I_{\mu}I_{\nu} \rightarrow \delta_{\mu\nu}p_{\mu}p_{\nu}\int d^{4}I \frac{l^{2}}{4} = p^{2}\int d^{4}I \frac{l^{2}}{4}$

Mase kvarkova Jednadžbe procjepa

$$B_{q}(p^{2}) - \widetilde{m}_{q} = \mathcal{F}_{0}(p^{2}) \frac{16D_{0}}{3} \int \frac{\mathrm{d}^{4}l}{(2\pi)^{4}} \frac{\mathcal{F}_{0}(l^{2})B_{q}(l^{2})}{l^{2}A_{q}^{2}(l^{2}) + B_{q}^{2}(l^{2})} \equiv b_{q}\mathcal{F}_{0}(p^{2})$$
$$A_{q}(p^{2}) - 1 = \mathcal{F}_{1}(p^{2}) \frac{2D_{1}}{3} \int \frac{\mathrm{d}^{4}l}{(2\pi)^{4}} \frac{l^{2}\mathcal{F}_{1}(l^{2})A_{q}(l^{2})}{l^{2}A_{q}^{2}(l^{2}) + B_{q}^{2}(l^{2})} \equiv a_{q}\mathcal{F}_{1}(p^{2})$$
$$\tag{14}$$

- vezane jednadžbe
- iterativno rješavanje

Uvod Dyson-Schwinger jednadžba Mase u vakuumu Mase na konačnoj temperaturi

Mase kvarkova Jednadžbe procjepa

• uspjeh \rightarrow mase veličine $\mathcal{M}_{\rho}/3$

э

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

- za vektorske mezone $\mathcal{M}_V/2 \approx \mathcal{M}_p/3 \rightarrow$ ništa čudno
- međutim $\mathcal{M}_{\pi}/2 \ll \mathcal{M}_{p}/3$
- vezana stanja: Bethe-Salpeter jednadžba

$$\Gamma_{q\bar{q}'}(p,P) = \int \frac{\mathrm{d}^4 I}{(2\pi)^4} S_q(I_+) \Gamma_{q\bar{q}'}(I,P) S_{q'}(I_-) K(I,p;P)$$
(15)

• gdje
$$I_{\pm} \equiv I \pm \frac{P}{2} \rightarrow Iadder$$
 aproksimacija

$$-\Gamma_{q\bar{q}'}(p,P) = \frac{4}{3} \int \frac{\mathrm{d}^4 I}{(2\pi)^4} g^2 D_{\mu\nu}^{\mathrm{eff}}(p-I) \gamma_{\mu} S_q(l_{+}) \Gamma_{q\bar{q}'}(I,P) S_{q'}(l_{-}) \gamma_{\nu}$$
(16)

くロト (過) (目) (日)

æ

Uvod Dyson-Schwinger jednadžba Mase u vakuumu Mase na konačnoj temperaturi

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

프 > < 프 >

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

Leljak

Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

simetrije (skalar rezan):

$$\Gamma_{P}(I, P) = \gamma_{5} (i E_{P}(P^{2}) + (P \cdot \gamma) F_{P}(P^{2})) \mathcal{F}_{0}(I^{2})$$

$$\Gamma_{S}(I, P) = E_{S}(P^{2}) \mathcal{F}_{0}(I^{2})$$

fiktivni problem svojstvenih vrijednosti

$$-\lambda(P^{2})\Gamma_{q\bar{q}'}(p,P) = \frac{4}{3} \int \frac{\mathrm{d}^{4}l}{(2\pi)^{4}} g^{2} D_{\mu\nu}^{\mathrm{eff}}(p-l) \times \\ \times \gamma_{\mu} S_{q}(l_{+})\Gamma_{q\bar{q}'}(l,P) S_{q'}(l_{-}) \gamma_{\nu}$$
(17)

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

Za skalar lako (amplituda proporcionalna jedinici):

$$\lambda(P^2) = -\frac{4}{3} D_0 tr_s \int \frac{\mathrm{d}^4 l}{(2\pi)^4} \mathcal{F}_0^2(l^2) \big[\mathcal{S}_q(l_+) \mathcal{S}_{q'}(l_-) \big]$$
(18)

Za pseudoskalar:

$$\mathcal{K}(\mathbf{P}^2)f = \lambda(\mathbf{P}^2)f \tag{19}$$

gdje $f = \begin{pmatrix} E_P(P^2) \\ F_P(P^2) \end{pmatrix}$, a matrica \mathcal{K} :

$$\mathcal{K}_{ij}(P^2) = -\frac{4D_0}{3} tr_s \int \frac{\mathrm{d}^4 l}{(2\pi)^4} \mathcal{F}_0^2(q^2) [\hat{t}_i S(l_+) t_j S(q_-)]$$
(20)

ヘロト 人間 ト ヘヨト ヘヨト

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

vektor-stupci
$$\hat{t} = \begin{pmatrix} i\gamma_5 \\ -\gamma_5 \frac{p\cdot\gamma}{2p^2} \end{pmatrix}$$
 i $t = \begin{pmatrix} i\gamma_5 \\ \gamma_5(p\cdot\gamma) \end{pmatrix}$. Od interesa je:

$$\lambda(P^{2}) = \frac{\mathcal{K}_{11} + \mathcal{K}_{22} + \sqrt{\mathcal{K}_{11}^{2} + \mathcal{K}_{22}^{2} - 2\mathcal{K}_{11}\mathcal{K}_{22} + 4\mathcal{K}_{12}\mathcal{K}_{21}}}{2}$$
(21)

イロン イロン イヨン イヨン

ъ

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi

Leljak

Konačne temperature Matsubara formalizam

• korespodencijom $e^{-eta \hat{H}} \leftrightarrow e^{i \hat{H} t}$ gdje t = i eta prirodno

Leljak

• KMS uvjet periodičnosti \rightarrow

gluon
$$\rightarrow A_{\mu}(\vec{x}, \tau + \beta) = A_{\mu}(\vec{x}, \tau)$$

kvark $\rightarrow \psi(\vec{x}, \tau + \beta) = -\psi(\vec{x}, \tau)$ (22)

• četvrta komponenta impulsa diskretizirana:

gluon :
$$p_4 \rightarrow \omega_n = (2n+1)\pi T$$

kvark : $p_4 \rightarrow \omega_n = 2n\pi T$
 $p \rightarrow p_n = (\omega_n, \vec{p})$ (23)
 $\int_{-\infty}^{+\infty} \frac{dp_4}{2\pi} \rightarrow T \sum_{n=-\infty}^{\infty}$

Mase kvarkova Propagator

nakon ekstenzije, zbog simetrije općenito:

$$S_{q}^{-1}(p_{n},T) = i(\vec{\gamma} \cdot \vec{p})A_{q}(p_{n}^{2},T) + i(\gamma_{4}\omega_{n})C_{q}(p_{n}^{2},T) + B_{q}(p_{n}^{2},T)$$

$$\Rightarrow S_{q}(p_{n},T) = \frac{B_{q}(p_{n}^{2},T) - i(\vec{\gamma} \cdot \vec{p})A_{q}(p_{n}^{2},T) - i(\gamma_{4}\omega_{n})C_{q}(p_{n}^{2},T)}{d_{q}(p_{n}^{2},T)}$$

$$d_{q}(p_{n},T) \equiv \vec{p}^{2}A_{q}^{2}(p_{n}^{2},T) + \omega_{n}^{2}C_{q}^{2}(p_{n}^{2},T) + B_{q}^{2}(p_{n}^{2},T)$$
(24)

Mase kvarkova Jednadžbe procjepa

• opet, tragiranjem, sada 3 gap jednadžbe

$$a_{q}(T) = \frac{8D_{1}}{9}T\sum_{n}\int \frac{\mathrm{d}^{3}p}{(2\pi)^{3}}\vec{p}^{2}\mathcal{F}_{1}(p_{n}^{2})\frac{1+\mathcal{F}_{1}(p_{n}^{2})a_{q}(T)}{d_{q}(p_{n}^{2},T)}$$

$$b_{q}(T) = \frac{16D_{0}}{3}T\sum_{n}\int \frac{\mathrm{d}^{3}p}{(2\pi)^{3}}\mathcal{F}_{0}(p_{n}^{2})\frac{\tilde{m}_{q}+b_{q}(T)\mathcal{F}_{0}(p_{n}^{2})}{d_{q}(p_{n}^{2},T)} \quad (25)$$

$$c_{q}(T) = \frac{8D_{1}}{3}T\sum_{n}\int \frac{\mathrm{d}^{3}p}{(2\pi)^{3}}\omega_{n}^{2}\mathcal{F}_{1}(p_{n}^{2})\frac{1+\mathcal{F}_{1}(p_{n}^{2})c_{q}(T)}{d_{q}(p_{n}^{2},T)}$$

Mase kvarkova Jednadžbe procjepa

gap koeficijenti

$$B_{q}(p_{n}^{2}, T) = \tilde{m}_{q} + b_{q}(T)\mathcal{F}_{0}(p_{n}^{2})$$

$$A_{q}(p_{n}^{2}, T) = 1 + a_{q}(T)\mathcal{F}_{1}(p_{n}^{2})$$

$$C_{q}(p_{n}^{2}, T) = 1 + c_{q}(T)\mathcal{F}_{1}(p_{n}^{2})$$
(26)

• Efektivna masa predstavljena odnosom $\mathcal{M}_q = \frac{B_q(p_n^2, T)}{A_q(p_n^2, T)}$

Mase kvarkova Jednadžbe procjepa

Leljak Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi

イロト イポト イヨト イヨト

э

Uvod Dyson-Schwinger jednadžba Mase u vakuumu Mase na konačnoj temperaturi

Mase kvarkova Susceptibilnosti

- ispod kritične temperature mase naglo počinju rasti
 generalizirane susceptibilnosti \(\chi_q = \frac{dM_q}{dT}\)

Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi

Mase kvarkova Termodinamika

- $T_s = 155 \text{ GeV}, T_u = 123 \text{ GeV}, T_{\chi} = 119 \text{ GeV} \rightarrow \text{nerealno}$
- sinkronizacija petlja Poylakova
- neka druga termodinamička svojstva uključenjem pozadinskog gluonskog polja pomoću Landau potencijala sa parametrom uređenja

$$egin{aligned} \langle 0|ar{\psi}\psi|0
angle_{\widetilde{m}_q=0}&=-N_c ext{tr}_sS_0(x,x)\ &=-4N_cT\sum_n\intrac{\mathrm{d}^3p}{(2\pi)^3}rac{b_0(T)\mathcal{F}_0(p_n^2)}{d_0(p_n^2,T)} \end{aligned}$$

ヘロン 人間 とくほ とくほ とう

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

- analogno, polovi u korelacijskog funkciji za $\lambda(P^2) \rightarrow \lambda(\nu_m^2, \vec{P}^2; T)$, imaginarna energetska os diskretizirana sa $P = (\nu_m^2, \vec{P})$
- nule funkcije 1 λ̃(ν_m², 0; T) karakterizirat će temporalne mase, a nule funkcije 1 λ̃(0, P²; T) spacijalne
- približno slomljena O(4) simetrija → gotovo degenerirane, barem do temperature ~ 100 MeV. Iznad, opisuju druge aspekte modova vezanih stanja

ヘロト ヘアト ヘビト ヘビト

Mase mezona Bethe-Salpeter jednadžba

$$-\widetilde{\lambda}(0, \vec{P}^{2}; T)\Gamma_{qq'}(p_{m}, \vec{P}) = \frac{4}{3}T\sum_{n}\int \frac{\mathrm{d}^{3}I}{(2\pi)^{3}}g^{2}D_{\mu\nu}^{\mathrm{eff}}(\omega_{\mu} - \omega_{\nu}, \vec{p} - \vec{I}) \times \gamma_{\mu}S_{q}((I_{n})_{+})\Gamma_{qq'}(I_{m}, \vec{P})S_{q'}((I_{n})_{-})\gamma_{\nu}$$
(27)

• Ansatz

$$\Gamma_{P}(I_{n}, \vec{P}) = \gamma_{5} (iE_{P}(\vec{P}^{2}) + (\vec{P} \cdot \vec{\gamma})F_{P}(\vec{P}^{2}))F_{0}(I_{n}^{2})$$

$$\Gamma_{S}(I_{n}, \vec{P}) = E_{S}(\vec{P}^{2})F_{0}(I_{n}^{2})$$
(28)

Leljak

ヘロト ヘワト ヘビト ヘビト

ъ

Mase mezona Rezultati

Leljak

Mase kvarkova i mezona u vakuumu i na konačnoj temperaturi

æ

Mase mezona Rezultati

- iznad *T_u* susreću se π, σ i dva kvarka, te σ i π postaju degenerirani → dekonfinacija
- kritična temperatura preniska, može se dići Polyakov petljom i popraviti nejednakost temperatura
- $2\pi T$ limes \rightarrow dinamički generirana masa zanemariva \rightarrow prostorna masa se priblizava termalnoj masi para bezmasenih kvarkova

Mase kvarkova i mezona ^{Zaključak}

- DSE i BSE egzaktne jednadžbe, modelirane i rješene numerički
- generiranje mase demonstrirano jednostavnim separabilnim modelom gluonskog propagatora
- objašnjena niska masa lakih pseudoskalarnih mezona (u usporedbi s efektivnim konstituentima)
- konačne temperature treba popraviti termodinamiku

Numeričke metode

- optimalno Gaussova kvadratura
- kut Gauss-Legendre kvadratura: $\int_{-1}^{1} f(x) dx \approx \sum_{i=1}^{n} w_i f(x_i)$ (implementirano generiranje korijena)
- impuls, Gauss-Laguerre kvadratura: $\int_0^\infty e^{-x} g(x) dx \approx \sum_{i=1}^n w'_i g(x_i) \text{ (korijene generira "GaussQuadrature.jl")}$
- traženje nultočki 1 λ̃(0, P²; T), pomoću "Roots.jl", sporo konvergira za velike P²

ヘロン 人間 とくほ とくほ とう

Numeričke metode

 "quad" iz "integrate" knjižnice "scipy" - 7 min 42 sec, Julia (core quadgk) 33.3 sec, ručno kvadratura 5.5 sec